

152 (152).
GEVORG YEĞYA KARAMANUKYAN'IN ANLATTIKLARI
(1900, AYNTAP DOĞUMLU)

Ayntap'taki evimiz üç katlıydı. Birinci kat binbaşınındı; ikincisi bizimdi; üçüncüsü ise dedem Gevorg'un konutuydu.

1912 yılında, Türkler babamı Balkan Savaşı sırasında askere aldılar. Altı ay sonra, kaçıp geri geldi; evimizde saklandı.

1915'te bizi evimizden çıkarıp Der Zor'a sürdüler; Ağaç Koyun'a kadar götürdüler; ordan da Der Zor'a götürdüler. Dedem bize : "Bana sahip çıkmayın" dedi.

Balabek amcamı Almanlar yakaladı; onu peksimet pişirmeye götürdüler. Babamı Yahya'ya hamal olarak çalıştırmaya götürdüler. Babam bana : "Beni takip et" dedi.

Anneme, iki kız kardeşimle birlikte dayım sahip çıktı. Biz babamla Der Zor'dan kaçtık; Halep Şehri'ne düştük. Yakınlarımızı arayıp bulduk.

Bizden sonra, Süryanileri de sürgüne gönderdiler. Herkes kendi başının çaresine bakıyordu. Halep Şehri'ne gidip bizimkilere kavuştuk. Bir ev kiraladık; içinde büzülüp yaşadık. Bir hafta sonra, benden dört yaş küçük kız kardeşim Mari öldü. Birkaç gün sonra, Türk askerleri babamı tutup götürmek üzere kollarını bağladılar. O zaman, adamın teki faytonla gelip : "Bunu bana saklayın" dedi.

Adam babamı alıp Cemiliye hastanesine götürmüş. Meğer, o adam, hastane müdürüymüş. O, babama : "Doğru söyle : Ermeni misin? Yoksa Müslüman mı?" diye sormuş.

Babam şöyle cevap vermiş : "Efendim, ben Hıristiyan bir Ermeniyim; adım Yeğya'dır."

- Seni beşinci kata tayin ediyorum. Git hizmet et! demiş adam.

Babama beyaz bir önlük giydirmişler ve çalışmaya başlamış. Babam üç gün ortalıkta gözükmedi. Biz çok endişeliydik. Sonra babam : "Benim karım, çocuklarım" var demiş.

Hastane müdürü : "Karın okuma yazma biliyorsa, gelsin burda çalışsın" diye cevap vermiş.

Babam geldi; bizleri öptü; çalışması için annemi hastaneye götürdü.

Hastanede zabitin teki anneme : "Benimle evleneceksin" demiş. Annem kabul etmemiş. O da annemi zorlamış; annem mecburen kendini pencereden atmış.

Biz annemizi kaybettik. Sefil bir durumdaydık; aç, susuzduk; yemek için yerden buğday, arpa taneleri topluyorduk. İki rahibe gelip bizi götürdü; bize acıdı; yıkadı ve giydirdi. Onlar

babama : “Yeğya, Gel bu iki çocuğunu Fransa’ya götürelim!” dediler.

Babam onlara şöyle cevap verdi : “Ben sağ oldukça, çocuklarımı vermem!”

Babam eline ne geçerse yememiz için bize getiriyordu.

Birinci Dünya Savaşı sonunda Alman kaçtı. Biz Rab-ül Farac’da yaşıyorduk. Sonra, ben evlendim.

1946’da Ermenistan’a geldik. Şimdi üç oğlum, dört kızım var. Emekliyim. Ben kendi kendime bakıyorum.